

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa A.J.

przeciwko M. w B.

o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 września 2025 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku
z dnia 19 czerwca 2024 r., sygn. akt V Pa 5/24,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od A.J. na rzecz M. w B. kwotę 240 zł (dwieście
czterdzieści złotych) wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c.,
tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 19 czerwca 2024 r. w pkt . I. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z 8 listopada 2023 roku w całości w ten sposób, że powództwo A.J. przeciwko M. w B. oddalił; w pkt II. zasądził od powoda A.J. na rzecz pozwanego M. w B. kwotę 30 złotych tytułem zwrotu opłaty od apelacji; w pkt III. odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej.

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 19 czerwca 2024 r. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając:

I. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

1. art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez sąd drugiej instancji wybiórczej, dowolnej i jednostronnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w konsekwencji uznanie, iż przyczyny wskazane w oświadczeniu o wypowiedzeniu skarżącemu warunków pracy i płacy są zasadne, pomimo, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w przeważającej części pominięty i niepoddany żadnej ocenie przez sąd drugiej instancji, wskazuje na bezzasadność przyczyn wskazanych przez pozwanego pracodawcę w oświadczeniu o wypowiedzeniu skarżącemu warunków pracy i płacy skutkujące m.in. pozbawieniem skarżącego funkcji kierownika zespołu pracowników socjalnych;

2. art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez niedostateczne uzasadnienie zaskarżonego wyroku, przejawiające się zwłaszcza w pominięciu w uzasadnieniu wyroku oceny części materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz w niewskazaniu przez sąd drugiej instancji przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej ww. dowodom zgromadzonym w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a tym samym niewskazanie w uzasadnieniu skarżonego wyroku szczegółowych ustaleń w kontekście zasadności i rzeczywistości przyczyn wskazanych w oświadczeniu o wypowiedzeniu skarżącemu warunków pracy i płacy,

II. naruszenie prawa materialnego, tj.: art. 42 § 1 k.p. w zw. z art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 45 § 1 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie w sprawie polegające na uznaniu, że wypowiedzenie skarżącemu warunków pracy i płacy, skutkujące m.in. degradacją skarżącego ze stanowiska kierownika zespołu pracowników socjalnych na stanowisko inspektora, było uzasadnione w sytuacji, gdy w toku postępowania sądowego skarżący wykazał nieprawdziwość i bezzasadność przyczyn wskazanych w wypowiedzeniu zmieniającym.

Wskazując na powyższe podstawy skarżący wniósł o:

I. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej ze względu na rażące naruszenie:

1) przepisów postępowania, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie naruszenie: a) art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c., b) art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

2) prawa materialnego, tj. art. 42 § 1 k.p. w zw. z art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 45 § 1 k.p.

W ocenie skarżącego sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia przepisów prawa procesowego, które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik postępowania, a mianowicie dopuścił się naruszenia art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nieprawidłowe i niedostateczne uzasadnienie zaskarżonego wyroku, przejawiające się w niewskazaniu faktów, które sąd drugiej instancji uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady apelacji pełnej, polegające na dokonaniu niepełnej, dowolnej, jednostronnej i wybiórczej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Zdaniem skarżącego, obraza przepisów procesowych, których dopuścił się sąd drugiej instancji jest przy tym nad wyraz oczywista i wyraźna (widoczna) na pierwszy rzut oka. Już sama objętość uzasadnienia wyroku sporządzonego przez sąd drugiej instancji w części dotyczącej rozważań tegoż sądu, które ma dziewięć i pół strony (z pominięciem uzasadnienia rozstrzygnięcia o kosztach postępowania), z czego jedną stronę zajmuje zacytowana treść wypowiedzenia zmieniającego wręzonego skarżącemu, a około cztery strony są poświęcone dokonanej przez sąd drugiej instancji ocenie prawnej, w świetle obszerności materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy dokonał odmiennej niż Sąd Rejonowy oceny tego materiału dowodowego, świadczy o tym, że sąd nie uwzględnił całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie dokonując oceny jego wiarygodności i przydatności dla rozstrzygnięcia sprawy, czym naruszył przepisy art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 327¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o 1) wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku, 2) oddalenie skargi kasacyjnej, 3) zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Przedmiotowa skarga kasacyjna nie spełnia tak określonych przesłanek.

Naruszenie przez sąd drugiej instancji zasad sporządzania uzasadnienia orzeczenia, jedynie wyjątkowo może stanowić usprawiedliwioną podstawę kasacyjną, co ma miejsce, gdy skutek uchybienia wymaganiom stawianym uzasadnieniu zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli kasacyjnej (m.in. wyroki SN: z 29 września 2022 r., II CSKP 147/22; z 24 września 2020 r., IV CSK 32/19; z 2 czerwca 2011 r., I CSK 581/10; z 21 lutego 2008 r., III CSK 264/07, OSNC-ZD 2008, nr D, poz. 118;). Tym samym tylko szczególnie rażące, kwalifikowane wady obarczające uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia mogą przełożyć się na konkluzję o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W sprawie nie doszło jednak do tego rodzaju naruszenia przepisów postępowania. Z analizy motywów postanowienia Sądu Okręgowego nie wynika, by pomijało ono elementy ustalenia podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia, a w

konsekwencji czyniło rozstrzygnięcie niezdatnym do przeprowadzenia kontroli kasacyjnej.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, na jakich motywach oparł swoje stanowisko. Wskazał, że w protokole kontroli przeprowadzonej w ZPS nr 10 w okresie od 5 maja 2022 r. do 20 maja 2022 r. stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozliczania stypendiów, Sąd szczegółowo opisał zarówno rodzaj nieprawidłowości, jak i dowody, na których się oparł.

Niesłuszne jest również twierdzenie powoda o pominięciu przez Sąd odwoławczy oceny części materiału dowodowego. Sąd drugiej instancji, uzasadniając swoje stanowisko, nie ma obowiązku odniesienia się odrębnie do każdego dowodu przeprowadzonego w toku postępowania sądowego. Przeciwnie, dopuszczalne jest zbiorcze wyrażenie oceny zgłoszonych zarzutów, tyle że przedstawienie wyników dokonanej przez sąd oceny podstaw i wniosków środka zaskarżenia powinno wskazywać na to, że zostały one przez ten sąd w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2019 r., I CSK 433/18).

Sąd Okręgowy wskazał przyczyny, dla których w odmienny sposób ocenił materiał dowodowy stwierdzając między innymi, że: „Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska, że nieprawidłowościami w załatwianiu spraw przez pracowników podległych powodowi nie można obarczyć powoda w wyniku utrudnionego koordynowania prac z powodu nagłego, drastycznego wzrostu liczby interesantów oraz z powodu przeprowadzki. Na podstawie faktury FS [...] z dnia 16 marca 2022 r. za usługę transportową można stwierdzić, że przeprowadzka do innego pomieszczenia zakończyła się w dniu 11 marca 2022 r., a zatem na półtora tygodnia przed rozpoczęciem przyjmowania wniosków od uchodźców z Ukrainy”

Ponadto Sąd Okręgowy stwierdził, że „nawet w przypadku gdy zaległości w prowadzeniu poszczególnych spraw mogły częściowo wynikać z większej ilości pracy związanej z napływem wniosków od obywateli z Ukrainy, to powód jako kierownik zespołu powinien wykorzystać wszelkie dostępne środki celem zapobieżenia dezorganizacji pracy i powstania tych zaległości”. Jednocześnie, w stosunku do pracownika zatrudnionego na stanowisku kierowniczym, pracodawca nie ma dużych obostrzeń przy wskazywaniu mu konkretnej przyczyny

wypowiedzenia warunków pracy i płacy. Wynika to z większych wymagań stawianych pracownikom na takich stanowiskach.

Ostatecznie Sąd Okręgowy podkreślił, że w sytuacji gdy pracodawca podaje większą liczbę przyczyn, nie wszystkie muszą zostać udowodnione, aby wypowiedzenie warunków pracy i płacy zostało uznane za uzasadnione. W orzecznictwie podkreśla się, iż przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie może być także utrata zaufania do pracownika.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

M.G.

[a.ł.]